

Medlemstidning nr 3-4 December 2008

Pris lösnummer 40 kr

En Kohaku hos Heather och Andy Morris i Nottingham beundrar besökarna från Sverige

Foto. Kjell Andersson

I detta nummer: bl.a.

Att använda cirkulationspumpar i filtersystem

BKKS stora Koi-utställning i Nottingham

Besök hos fyra medlemmar i BKKS

Besök hos två engelska importörer av japanska Koi

Bygga en inredad damm med gummifärg

Resan till västkusten med besök hos 4 medlemmar i Koi-klubben

Vinterförvaring utomhus i Hässelby

En kinesisk trädgård på Skeppsholmen, Stockholm

Innehåll

Sidan

- 4 Att använda cirkulationspumpar i filtersystem
- 5 Resan till Nottingham och BKKS utställning
- 10 Besök hos Geoffry Scheller
- 11 Besök hos Lesley & Malcom Hunt
- 12 Besök hos Bob Walker
- 14 Besök hos Heather & Andy Morris
- 16 Allandale – en brittisk importör av japanska Koi
- 18 Richdon Koi – en brittisk importör av japanska Koi
- 20 Att bygga en innesdam med gummifärg
- 21 Besök i Götene
- 22 Besök i Skara
- 23 Besök i Uddevalla
- 25 Besök Stillingön på Orust
- 26 Besök i Skepplanda
- 27 Bygga på höjden för att få större djup och fixa vinterförvaringen
- 28 En kinesisk trädgård på Skeppsholmen i Stockholm.

Koi Club Sweden, Stationsvägen 26, 141 40 Huddinge

Organisationsnummer: 802405-4093

PlusGiro: **123 25 62-7**

Hemsida: **www.koiclubsweden.se**

E-post: **info@koiclubsweden.se**

Styrelse:

Ordinarie ledamöter

Roland Olsson, Ordförande, Henrik Mannerstråle, Vice ordförande

Christina Jacobsson, Sekreterare, Richard Mauritzon, Kassör,

Ulf Lundquist, Britt-Marie Wallinder, Thomas Öhnfeldt

Suppleanter,

Martin Normark, Peo Sjöberg

Välkommen

Vi har öppet alla dagar året runt

Ring gärna före besök, vi kan vara och handla eller något

Vi har försäljning av

Koi, Stör, Guldid, Shibunki och Guldfisk.

Koifoder, Vattenväxter (endast vår och sommar)

I år har vi även myskankor. Ett bra "medel" mot mördarsniglar.

Alla dammtillbehör

EDM-Gummimatta med 30 års garanti!

Bredder: 3,0 4,27 6,10 7,62 9,15 12,20 15,25 meter

Pris 75:- per kvm

EB-filter, Syrepump. Slang och Sten, UV-lampor, rör, kopplingar, bottenavlopp med mera.

Råd för Koi och dammbyggen. Kostnadsfritt !

Titta gärna på vår hemsida: <http://www.koihuddinge.se>

e-post: info@koihuddinge.se

Cirkulationspumpar för centralvärme i filtersystemen för Koi dammar

Text och foto: Bob Walker

Ett antal av medlemmarna i Koiklubben i Nottingham använder cirkulationspumpar till värmesystem i sina dammsystem och jag har ingen invändning mot att använda dem i min damm. Det var emellertid ett tillfälle då jag trodde att jag gjort ett dåligt val. Jag har en damm på 12.000 liter och jag använder tre stycken cirkulationspumpar till värmesystem.

Två stycken är anslutna till separata Vortex system och den tredje till en skimmer.

Medan de två pumparna till filtersystemen fungerade utan problem så behövde den som var ansluten till skimmern regelbundet underhåll för att den sattes igen.

Skimmern skiljde ifrån de grova partiklarna, men mindre partiklar gick igenom och satte igen pumpen. För att lösa det problemet försökte jag först att förbättra filtreringen i skimmern genom att placera en bit japanmatta under skimmerkorgen, men den sattes mycket snart igen och flödet minskade.

Två stycken är anslutna till separata Vortex system och den tredje till en skimmer.

Medan de två pumparna till filtersystemen fungerade utan problem så behövde den som var ansluten till skimmern regelbundet underhåll för att den sattes igen.

Skimmern skiljde ifrån de grova partiklarna, men mindre partiklar gick igenom och satte igen pumpen. För att lösa det problemet försökte jag först att förbättra filtreringen i skimmern genom att placera en bit japanmatta under skimmerkorgen, men den sattes mycket snart igen och flödet minskade.

Därefter försökte jag att ta bort den yttre hylsan på pumpmotorn. Det visade sig vara lösningen och hade liten eller ingen effekt på vattenflödet. Den yttre hylsan är fäst till motorn och kan lätt tas bort med en långnosad plattång och därefter putsade jag till rotorbladen med en bit sandpapper.

Jag har nu modifierat alla tre pumparna i mitt system eftersom jag senare upptäckte att även de som var anslutna till filtren samlade hoptovat material.

När jag nu hade ett acceptabelt kontinuerligt flöde anslöt jag pumpen till en venture monterad i en separat tank. Tanken blev ett biologiskt filter med självflöde tillbaka till dammen.

Eftersom jag ville ha bästa möjliga tryck beslöt jag att uppgradera pumpen från en Grundfos Electric till en Grundfos Super Electric och modifierade de nya pumparna på samma sätt som tidigare.

Olyckligtvis var det här en dålig investering. Jag blev förvånad när jag upptäckte att de modifierade Super Electric visade sig inte vara bättre än de tidigare Electric pumparna.

Jag vet inte om de omodifierade Super Electric pumparna skulle ha varit effektivare, men det var ju inte möjligt eftersom jag måste lösa problemet med att de blev igensatta.

Resan till Nottingham och BKKS stora utställning.

Text och foto: Roland Olsson

Så var det då äntligen dags för sommarens stora höjdpunkt, resan till Nottingham.

Richard Mauritzon hade planerat resan sedan i våras och nu var allting klart för avfärd. Vi träffades på Arlanda kl 16 fredagen den 27 juni. Vi som åkte var Birgitta och Richard Mauritzon, Marie-Louise och Roland Olsson, Christina och Lars Brofalk, Millis Hellman och Christer Svanedahl, Ninni och Lasse Lundin, Monica Eklund och Kjell Andersson, Gunilla Nalén och Tord Viktorsson.

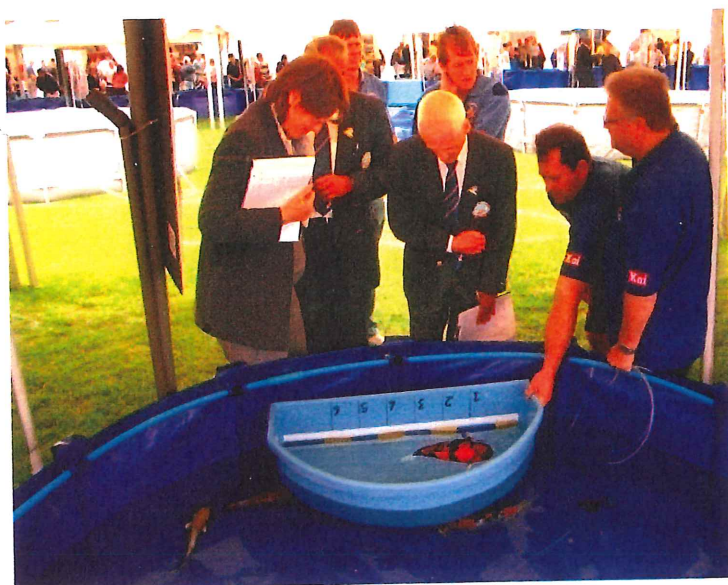
Flyget avgick kl 18,10 och vi var framme 19.55. Vi flög med Sterling till East Midland som bara ligger ca 30 km från Nottingham. Richard hade i förväg hyrt bilar på flygplatsen från Holiday Autos. Chaufförer var Richard, Lars B och Roland. Richard hade sin Gps navigator med sig och hade programmerat in hotellets adress redan före avresan. Vi skulle bo på Stage hotel i utkanten av Nottingham. Hotellet var ett normalt lågprishotell (50 pund/natt inkl frukost) vars stora tillgång var en mycket servicesinnad personal förutom bar med storbilds TV för fotbolls EM.

The British Koi-Keepers Society hade lockat många utställare till mässan. Där fanns ca 65 utställare av Koi och ett stort antal leverantör av allt som kan tänkas ha en anknytning till dammar och Koi. Vi ägnade hela lördagen åt mässan och det behövdes. Jag hann titta på alla utställarnas fiskar, men jag klarade bara av ca hälften av leverantörernas montrar innan det var dags att åka därifrån. Mitt intryck var att det var stort och mycket välorganiserat. Mycket bättre än andra koi-utställningar som jag besökt. Baljorna där fiskarna visades var åtskilda med plastväggar för att inte vattenstänk från en balja skulle kunna nå en annan balja.

På den här mässan fanns det ovanligt många leverantörer av "prydnadssaker" till trädgårdar och dammar. Härnedan ett litet axplock av alla montrar med prydnadssaker,

Resan till Nottingham och BKKS stora utställning (forts)

Eftersom det var hela 65 stycken utställare som alla hade minst tre Koi var, så blev det över 200 fiskar som skulle bedömas. Det var därför flera domarteam som jobbade med bedömning. För ovanlighetens skull var det även ett par kvinnliga domare med. På de utställningar jag varit på tidigare har det enbart varit manliga domare. Ovan syns ett par av domarteamen under sitt arbete med bedömning. För att säkerställa att inte ev. smitta sprids från en balja till en annan var det uppsatt plastväggar mellan bassängerna. Håvorna desinficerades efter varje användning.

Under hela dagen kontrollerades vattenkvaliteten regelbundet. I stället för att ha separata filter till varje bassäng så bytte man vatten så snart mätvärdena motiverade det. Uppenbarligen var det billigare och enklare att byta vatten än att ha separata filter till varje utställare. Det tar ju också en ganska lång tid att få filtren att fungera även om man använder olika tillsatser för att snabba upp processen. Det kan också vara rädslan för den fruktade sjukdomen KHV, som gör att man inte vågar sälja filtren som begagnade efter utställningen.

När man tappade ur vattnet ur bassängerna använde man ett särskilt rör för varje bassäng. Över huvudtaget gav hanteringen ett mycket professionellt intryck.

Det var ett mycket stort antal leverantörer som utställare. Jag hann med att titta på ungefär hälften av dem. Där fanns de flesta tillbehör som kan behövas till en damm. Priserna var mycket lägre än i Sverige på det mesta och till och med billigare än på utställningen i Arcen, Holland. Det kan bero på att pundet hade sjunkit i värde i förhållande till den svenska valutan. Som jämförelse hade jag priset på 55 Watts UV-ljus som var under halva priset mot i Sverige och betydligt billigare än i Holland. Filtret på bilden Nexus Easy 200 kostade 995 pund.

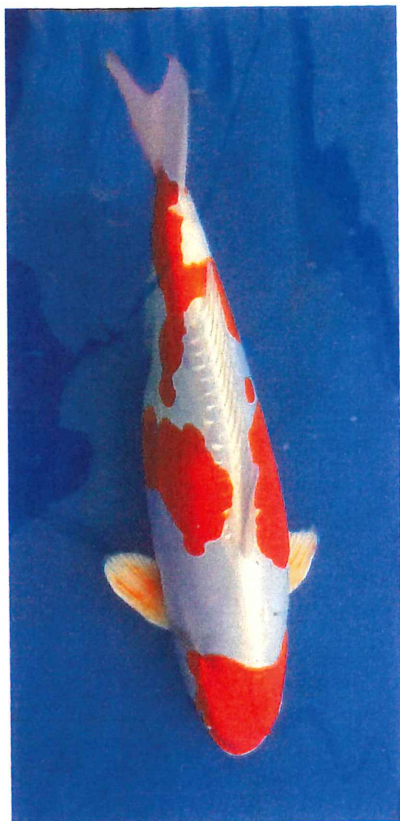
Nexus filter

Resan till Nottingham och BKKS stora utställning (forts)

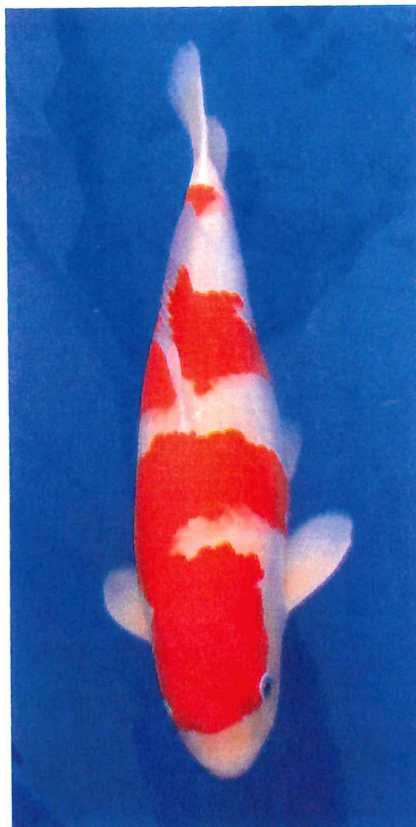
Den stora behållningen av mässan var dock att titta på de vackra fiskarna. Det är sällan som man har möjlighet att se så många olika variteter under en och samma dag.

Jag tittade på samtliga fiskar och fotograferade några av dem. Det var inte så lätt, eftersom samtliga baljor hade kraftiga luftpumpar så oftast var bubblorna i vägen. Dessutom hade jag lämnat min systemkamera med polarisationsfilter hemma och hade istället en pocket kamera med mig. Därför var det nästan omöjligt att undvika reflexer i vattnet. Nog med ursäakter för bildkvalitén.

Här kommer några av bilderna.

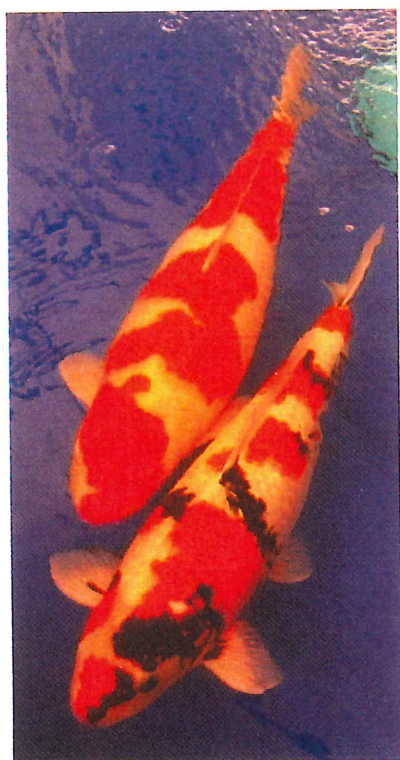
Doitsu Kohaku

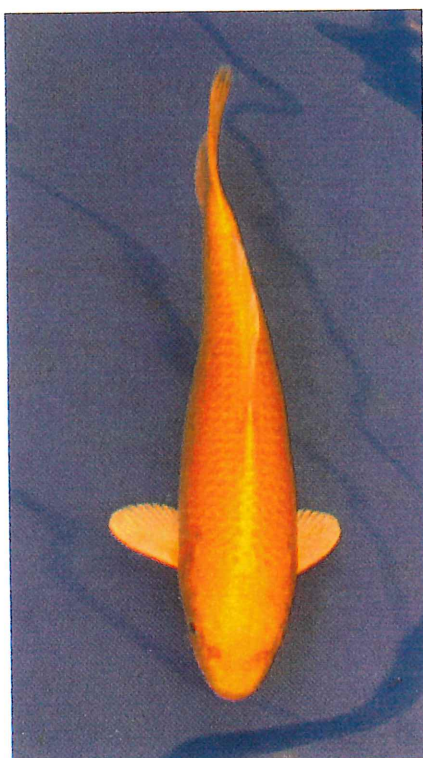
Kohaku

Kujaku

Kohaku och Showa

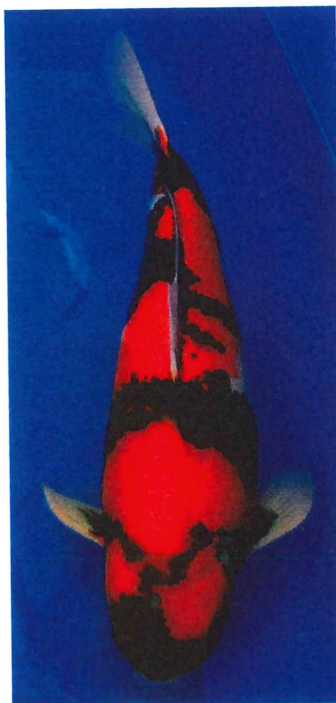
Yamabuki Ogon

Kumonryu

Asagi

Showa

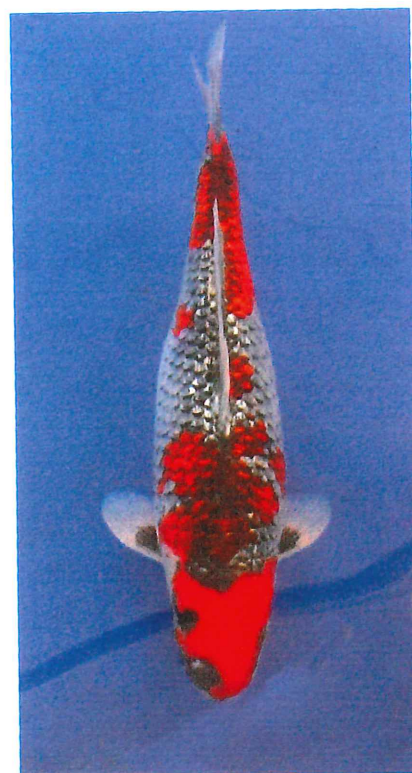
Shusui

Shiro Utsuri

Tancho Kohaku

Ginrin Goshiki

Det här är bara ett urval av de flera hundra vackra Koi som var utställda på mässan. Jag hoppas att jag har angett rätt varietet för dem. Annars får ni meddela mig korrekt benämning. Det var ganska svårt att se på skyltarna ovanför baljorna vilken varietet det var. Man hade grupperat utställningsfiskarna i 13 grupper. Vid baljorna stod som regel endast den grupp som fiskarna tillhörde. När det gällde de sju första grupperna var det ganska enkelt. De var Kohaku, Sanke, Showa, Utsuri Mono, Bekko, Koromo och Asagi/Shusui. **Grupp 8 Tancho** kunde vara vad som helst bara de hade en röd, rund fläck på huvudet. Grupp 9 Kin/Gin-Rin var enbart Kin/Gin-Rin Kohaku, Sanke och Showa.

Grupp 10 Kawarimono bestod av 26 olika variteter bl.a. Ochiba Shigure. **Grupp 11** Hikari-Utsuri bestod av fyra variteter + Doitsu och Gin/Kin-Rin variationer av dem. **Grupp 12** Hikarimuji bestod av tio variteter plus Doitsu och Gin/Kin-Rin varianter av dem. Slutligen **grupp 13** bestod av sju variteter bl.a. Kujaku

Svenska koi med internationell kvalitet
OCH

Friska koi från kända, japanska odlare

TSUNAMI KOI

DET BÄSTA FRÅN TVÅ VÄRLDAR!

www.tsunamikoi.com

Besök hos medlemmar i BKKS

Text och foto: Roland Olsson

Besök hos Geoffrey Scheller

Söndagen den 29 juni blev vi hämtade vid hotellet av Andy och Heather Morris. Andy är ordförande i Nottingham and District Koi Keepers Society, som är en underavdelning till den nationella föreningen BKKS. De skulle följa med oss till tre andra medlemmar i föreningen. Vi började med att besöka Geoffry Scheller, som bodde närmast vårt hotell. Vi åkte i tre olika bilar, alla högerstyrda, och skulle följa efter ledarbilen med Andy och Heather, vilket inte var det lättaste. Två av bilarna hade navigators vilket underlättade för dem. Jag körde bilen utan navigator och försökte därför åka så nära ledarbilen som möjligt. Alla kom fram till målen utom vid ett tillfälle då samma adress fanns på två ställen ca 8 km från varandra. Då hamnade en bil vid fel adress.

Geoffrey och Andy vid dammen

Monica, Kjell och Birgitta vid dammen

Dammen

Dammen är 2,5 meter djup och rymmer 6.400 gallon, vilket motsvarar drygt 24.000 liter.

Dammen är inte så stor till ytan. Jag uppskattar att den var ca 3,5 X 4 meter. Eftersom det inte finns några grunda zoner utan djupet i hela dammen är lika stort ryms det ändå mycket vatten.

Engelska Koi ägare verkar inte satsa särskilt mycket på trädgården utan det är fiskarna som är huvudsaken.

Geoffrey är inget undantag. Dammen innehåller inga växter, men däremot 13 mycket fina Koi. Huvudsakligen Kohaku, Sanke och Showa.

Den yngsta är 3 år och den äldsta 13 år. Samtliga var välväxta och de minsta var minst 40 cm.

Geoffrey är noggrann och ger fiskarna 250 gram mat per dag fördelat på flera omgångar. Dammen har tak för att skydda mot fåglar och nedfallande skräp. Det är take som speglar sig i vattnet.

Geoffrey vid Nexusfiltret

UV-ljus på 2 x 55 Watt

Vackert sten arrangemang

Reningsanläggningen

Reningen sker genom ett stort Nexusfilter –Ea-Nx 80- som ger ett mycket avancerat intryck men som är relativt lätt att sköta. Dammen har bottenavlopp. Vattnet pumpas tillbaka av en sequencepump med en kapacitet på 10.000 liter/timme. Ett UV-ljus på 2 x 55 Watt håller alger och bakterier i schack.

Syresättning anser engelsmännen är mycket viktig för fiskarnas hälsa och tillväxt. Geoffrey har två luftpumpar med vardera en kapacitet på 120 liter/minut. En skimmer, med en kapacitet på 10.000 liter per timme håller ytan fri från skräp, som trots taket hamnar i dammen.

Anläggningen kompletteras med en värmare som håller vattnet på 19 grader året runt utom någon enstaka sommardag då det kan bli 20-22 grader i vattnet..

Besök hos medlemmar i BKKS

Text och foto: Roland Olsson

Besök hos Lesley och Malcom Hunt

Besök nummer 2 var hos familjen Hunt.

Den här dammen är ungefär lika stor som den föregående dammen

Den här rymmer 5.600 gallon plus filter volymen. Totalt blir det drygt 22.000 liter.

Lesley och Malcom har 13 Koi av varierande ålder och storlek.

Äldsta fisken är 30 år och en meter lång.

Tre av fiskarna har vunnit pris i BKKS stora show. Fiskarna är också mycket vackra och friska.

Fiskarna går ute året om och får tre fulla händer med mat per dag, utom under perioden november till mars då de inte får någon mat. Temperaturen i vattnet brukar då ligga på 8- 10 grader, men kan sjunka ännu lägre korta perioder när det är som kallast. Det är dock ytterst sällsynt med köldgrader under längre perioder.

Lesley, Malcom och Christer vid dammen

Grovfilter

Filtermaterial i det hembyggda filtret

Även Malcom har en sequence pump med en kapacitet på 3.000 gallon/timme, vilket motsvarar ca 11.300 liter per timme.

Engelsmännen envisas med att använda de gamla enheterna för volym och längd. Som tur är har jag en Hewlett Packard miniräknare som översätter alla upptänkliga mått till svensk standard.

Enligt Malcom är det framför allt två fördelar med en sequence pump. De drar de väldigt lite el i förhållande till kapaciteten. Den här pumpen drar 145 Watt per timme. Den andra fördelen är att de är praktiskt taget outslitliga. Den här pumpen har fungerat dygnet runt utan problem i 14 år. Visserligen är de dyra i inköp men det lönar sig i längden. Tänk bara vilken desperation man känner när en billig pump går sönder och man snabbt ska få tag i en ny.

Här beundras dammen av Marie-Louise, Monica., Gunilla, Birgitta. Lesley, Millis, Christina, Ninni, Andy och Heather .

Besök hos medlemmar i BKKS

Text och foto: Roland Olsson

Besök hos Bob Walker

Det tredje besöket var hos Bob Walker, som är en mycket erfaren Koi-ägare och som vunnit många priser på BKKS utställningar

Bob Walker vid sin damm. I bakgrunden syns Richard, Christina, Ninni och Marie-Louise

Dammen

Dammen är byggd i cementsten som sedan har belagts med glasfiberarmerad plast.

Dammen är 1,85 meter djup och rymmer 6.500 gallon eller ca 25.000 liter.

Dammen har ett bottenavlopp på 10 cm med syretillförsel, S.K. Spin Drift. Som ni ser på bilden så har Bob inga växter i dammen utan de finns i krukor utanför dammen.

Dammen har också tak för att förhindra att skräp faller ned i dammen och för att hålla fåglarna borta.

Vattnet från filteranläggningen pumpas tillbaka till dammen via två stycken tvätums rör ett i var ände på dammen.

Dammen har inga grundzoner utan djupet är detsamma i hela dammen.

Dammen under byggnad

Filtrering

Filtren har gravitationsmating från bottenavloppet. Vattnet passerar först en ensam Vortex och går därefter till ett grovfilter med borstar.

Här delas vattenflödet upp i två strömmar och går till två biologiska filter.

Vattnet pumpas tillbaka till dammen med cirkulationspumpar avsedda för värmesystem.

Fördelen med cirkulationspumparna är att de drar mycket lite el.

Varje pump är på 30 Watt.

Bob har också ett växtfilter för att ta hand om nitrat. Även det filtret matas med en cirkulationspump. Filtringen klaras alltså med 3 pumpar på tillsammans 90 Watts effekt. Vattnet från växtfiltret rinner tillbaka till dammen med självtryck.

Bob's Vortexfilter med automatisk påfyllning genom ett kolfilter.

Bob's fiskar har fått en mängd priser på BKKS utställningar.

På hans "diplomtavla" räknade jag till tjugio utmärkelser.

7 stycken 1:a pris

7 stycken 2:a pris

6 stycken 3:e pris

under åren 2002 – 2007.

Bedömningen sker i fyra klasser efter storlek

1. Upp till 12 tum

2. 12 -16 tum

3. 16 – 20 tum

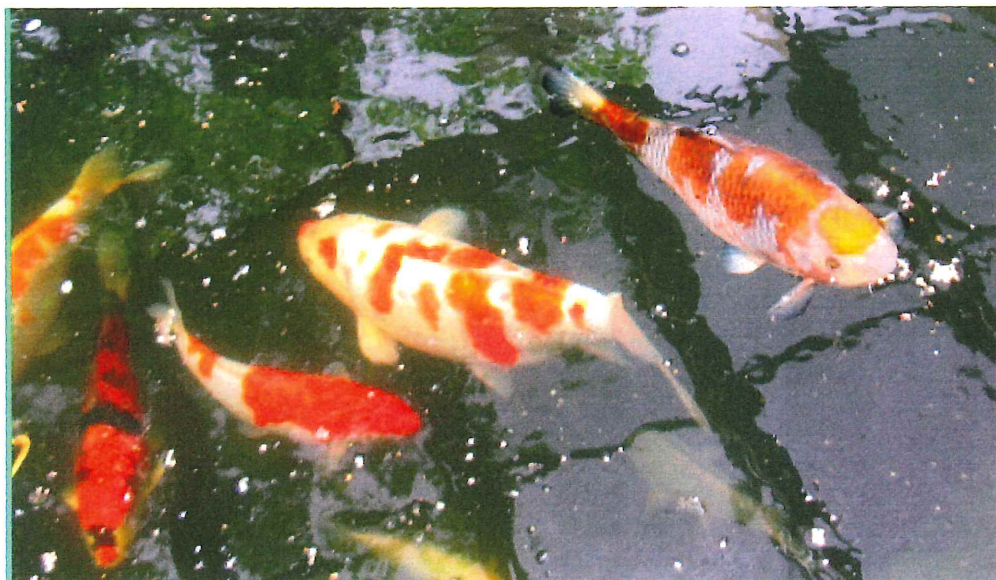
4. Över 20 tum

Bob's fiskar har fått pris i alla storleksklasser

Några av Bob's prisbelönta fiskar i dammen.

Bob har kraftig syresättning i dammen. Därför kan bilden inte göra fiskarna rättvisa.

Dessutom reflekteras takstolarna i vattnet, men jag tror ändå att man får en uppfattning av fiskarna genom bilden

Besök hos medlemmar i BKKS

Text och foto: Roland Olsson

Besök hos Heather och Andy Morris

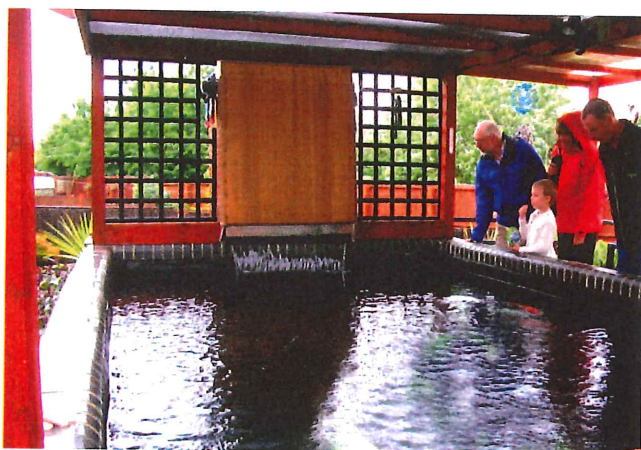
Det fjärde och sista besöket var hos familjen Morris. Andy är ordförande i Nottingham and District Koi Keepers Society, som är en underavdelning till den nationella föreningen BKKS.

Heather och Andy hade följt med oss hela dagen och guidat oss till de tidigare besöken. Nu var det dags att titta på deras egen damm.

Dammen, som låg bakom huset, gav ett pampigt intryck. Den är byggd i tegel och ovensidan och detaljer runt fönstret är klätt med ett skifferliknande material. Dammen har också tak.

Dammen med fönstret

Richard, Birgitta och Kjell beundrar fiskarna

Dammen

Dammen med ett djup på 2,6 meter är den djupaste vi tittat på under dagen..

Den rymmer ca 25.000 liter och vattnet är kristallklart. Vi frågar varför de har så djupa dammar när de har så milda vintrar i Nottingham.

Visst har de köldgrader några enstaka dagar under vintern, men långt ifrån de vintrar vi har i Sverige. Det är tre orsaker till att de flesta Koi-ägare här bygger djupa dammar.

1. Stor vattenvolym på relativt liten yta. Med stor vattenvolym är det lättare att hålla bra vattenkvalité.
2. Stabil temperatur med stor vattenvolym
3. Fiskarna får bättre kroppsform om de kan simma upp och ned mellan ytan och botten.

Filtrering

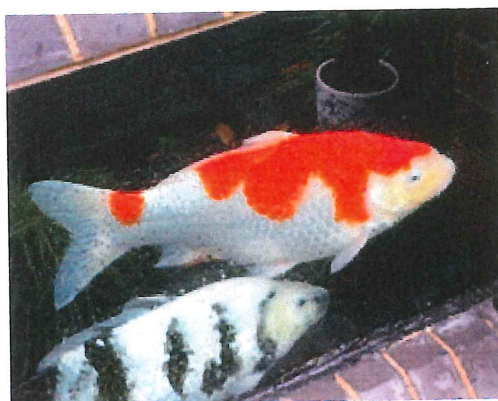
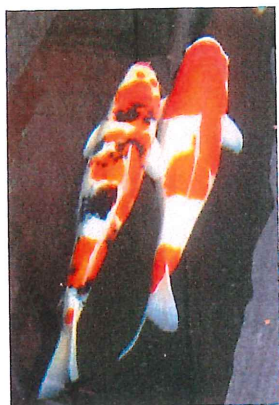
Vattnet i dammen är så klart att det är svårt att tro att den är så djup när vi tydligt ser fiskarna även när de är på botten. Filteranläggningen består av två Vortex, två skimmers, en Ultra sieve och ett UV-ljus på 55 Watt. Vattnet pumpas tillbaka till dammen via vattenfallet av 3 pumpar med en kapacitet på 14.000 liter vardera. Sex stycken insug på kortsidan mitt emot vattenfallet går till Ultra sieven.

Pumpar med total kapacitet på 42 kbm.

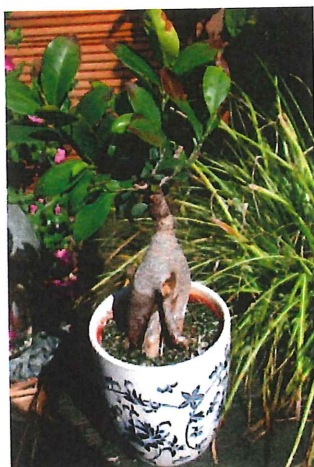

Vattenfall

Fiskarna

De har totalt 16 Koi, som alla verkar vara omkring 50 cm långa. De är mycket vackra och välväxta om det nu beror på det stora djupet i dammen eller generna. Här finns bl.a fina exemplar av Kohaku, Sanke, Showa, Shagoi och Shiro Utsuri

Till skillnad från de andra dammarna vi besökt under dagen har Andy och Heather även satsat på en vacker trädgård med många fina växter och skulpturer.

Kjell och Lasse tittar på när Andy fångar Koi

Grillparty

På kvällen blev vi inbjudna till grillparty tillsammans med ett antal medlemmar från Nottingham and District Koi Keepers Society. Det var mycket trevligt och massor med mat och dryck.

Vi fick också träffa Fujio Oomo, som är en Koi-odlare från Japan. Jag återkommer till vilka tips han gav oss eftersom vi träffade honom även nästa dag.

Under kvällen fick Andy tillfälle att visa vilken mästare han var på att fånga sina Koi. Andy förlorade sin ena arm i en arbetsplatsolycka för några år sedan. Trots detta tog han med håven snabbt upp de fiskar som vi pekade på. Jag måste erkänna att han var mycket skickligare med en arm än vad jag är med två armar.

Avtackning

Deltagarna i resan hade köpt ett antal dalahästar som vi gav som ett litet tack till dem som vi besökte. Eftersom Heather och Andy hade reserverat hela söndagen för att följa med oss för att vi skulle få ut mesta möjliga av vår resa fick de en större dalahäst än övriga. Som syns på bilden så uppskattades gåvan mycket av Heather.

Det blev ganska sent innan vi åkte tillbaka till hotellet, men vi kom dit precis lagom för att se finalen i fotbolls EM.

Besök hos Allandale Koi

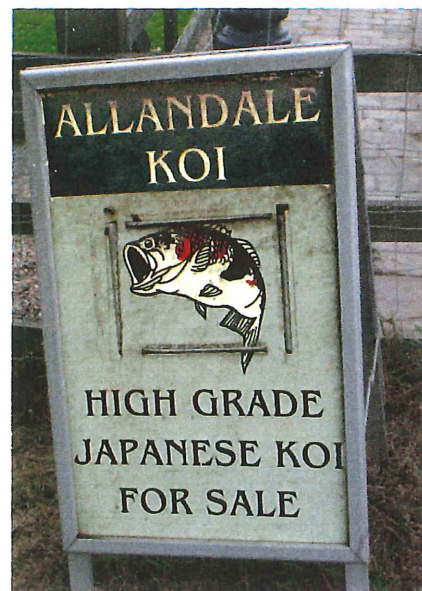
På måndagen var det dags för deltagarna att på egen hand besöka Koi handlare utan guide från BKKS.

Vi började med Allandale Koi som hyr lokaler hos en hästuppfödare. Under Richards ledning tog vi oss dit utan problem.

Där träffade vi Jonathan Atkin, hans fru och en medarbetare. Jonathan började med att informera oss sin verksamhet och presenterade oss också för Fujio Oomo Koi-uppfödaren vi träffade dagen innan hos Andy och Heather.

Jonathan Atkin och Lars Lundin

En tydlig skylt visade oss rätt

Fru Atkin, Marie-Louise, en anställd och Jonathan

Jonathan väljer de fiskar han ska sälja hos odlaren i Nigata distriktet i Japan. Där "skördar" man årets yngel den första veckan i oktober.

Då finns det också många lokala Koi-utställningar i trakterna runt Nigata.

I bassängen på bilden som finns inne i ett plasttält simmar en stor mängd Koi. När de kommer till Allandale i mars är de 9-10 cm långa. Efter sju månader i oktober har de som utvecklats bäst växt till 40 cm och betingar då ett mycket högre pris.

Den vackraste fisken i dammen är en mörkblå Koi med en stor röd fläck på huvudet. Den kostar 250.000 kr enligt Jonathan. Sanningen är kanske den att han inte vill sälja just denna Koi.

250.000 ?

Besök hos Allandale Koi (forts.)

Fujio Oomo framför en bild på en av odlingsdammarna i Takiya, Nagaoka, Niigata.

Samtal med Fujio Oomo

Vi fick tillfälle att ställa frågor angående Koi till Fujio. På japanskt vis började vi med att utbyta visitkort. Som tur var hade jag på hemmaskrivaren tryckt ut ett antal visitkort. Efter hälsningsproceduren berättade Fujio lite om Koi-odlingen i Japan. Deras största oro gäller Koi Herpes Virus (KHV).

I Niigata testar man därför fiskarna hos odlarna varje månad. Om KHV upptäcks hos en odlare måste han avliva alla sina Koi. En ekonomisk katastrof för odlaren, men en nödvändighet för att undvika spridning av denna fruktade sjukdom.

Export av Koi

Transporten till England tar ca 30 timmar. Behållarna där fiskarna förvaras under transporten håller 8 grader. Vid den temperaturen förbrukar de väldigt lite syre eftersom matsmältningen inte är i gång och övriga organ går på sparlåga.

Vid framkomsten måste fiskarna behandlas eftersom de är mycket svaga. De behandlas med ett antibakterie medel som heter Abergine, som även fungerar mot "Vita prick sjukan".

En del fiskar har fått något de kallar för "Sleeping sickness", som innebär att fiskarna ligger på sidan och ser döda ut. De behandlas med salt i 25 gradigt vatten och blir som regel bra på en vecka.

Under 8 veckor stressas immunförsvaret genom att två gånger värma upp vattnet till 27 grader och sedan sänka temperaturen igen. Först när man är säker på att fiskarna är friska påbörjar man försäljningen.

Fujio exporterar Koi huvudsakligen till Syd-Afrika och till England.

Vi fick också ställa frågor till Fujio.

Varför förlorar en del fiskar färg?

Det finns många olika orsaker. De vanligaste är arvsanlag, inte tillräckligt med dagsljus, stress, en stor förändring i miljön (t.ex. dålig vattenkvalité) eller en kraftig temperatursänkning på kort tid.

Varför får vissa fiskar röda fläckar t.ex. Bekko eller Ogon?

Det beror oftast på att man matar dem med foder som innehåller färgförstärkare. Om man måste mata med foder som innehåller färgförstärkare för att få kraftigare röd färg på Kuhako, Sanke och Showa bör man ha fiskar som inte ska ha rött i teckningen i en särskild damm och mata dem med foder utan färgförstärkare.

Nu var det dags att ta farväl av Fujio och Familjen Atkin för hinna äta lunch innan nästa besök.

Besök hos Richdon Koi

Text och foto: Roland Olsson

Så var det då dags för den här resans sista besök, som var hos Koi handlaren Richdon Koi där vi träffade Richard Jones. Även de importerar alla Koi de säljer från Japan. Det här var den största anläggningen av dem vi besökte. Den bestod av en kommersiell del med ett antal dammar med fisk till försäljning. En butik där man sålde diverse dammtillbehör och en privat mycket vacker trädgård med damm.

Den stora dammen för importerad Koi

"Tillväxtdammen"

I den här stora dammen släpps alla importerade Koi för tillväxt. Dammen rymmer 200.000 liter. Djupet varierar mellan en och två meter. Dammen finns i ett stort växthus av isolerplast. Temperaturen ligger på 23 grader, vilket de anser vara den optimala temperaturen för tillväxt.

Syretillförseln är mycket viktig för fiskarnas tillväxt och hälsa. Därför finns en kraftig kompressorpump och sex syrestenar som syresätter vattnet.

Två Automatiska matare matar fiskarna regelbundet under den ljusa delen av dygnet. Trots att man har ett UV-ljus på 110 Watt är vattnet inte klart. Vattnet liknar det som finns i japanska lerdammar, vilket gör det svårt att se fiskarna.

På sidan <http://www.richdon-koi.com/> kan ni se när de tar upp fiskarna. Filmen ligger i högerkanten under Promo video

Lasse Lundin och Richard Jones diskuterar

Utrustning

Nedan syns några av de utrustningar som man har. Vattenkvaliteten måste vara bra eftersom fiskarna växer extremt snabbt.

"Matautomat"

Vattenutlopp med syresättning och UV

Filtret

Besök hos Richdon Koi (forts.)

Den privata dammen

Richards Jones' privata damm är också jättestor.

Den rymmer 100.000 liter och djupet är 2,30 meter.

De "hembyggda" filtren rymmer tillsammans 20.000 liter. Vattnet pumpas tillbaka till dammen av två pumpar med en kapacitet på 22.000 liter/timme.

Som tidigare nämnts är syretillförsel viktig för fiskarnas hälsa och tillväxt..

Här finns fyra luftpumpar på vardera 120 liter.

Vattnet i dammen är mycket klart förmodligen beroende på fyra UV-Ljus på vardera 55 Watt.

Richard Jones privata damm

Richard Jones demonstrerar de stora syrestenarna.

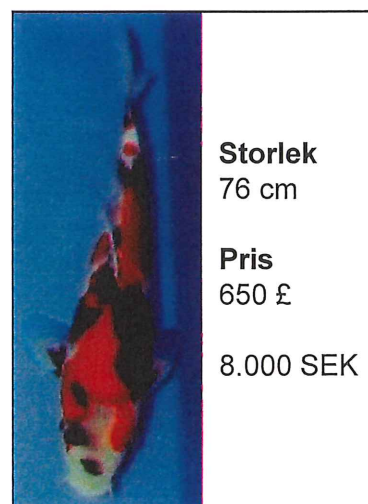
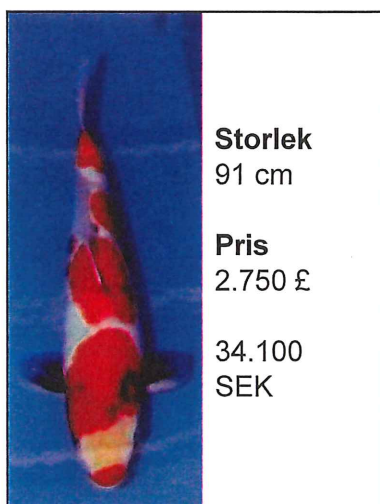

Många vackra växtarrangemang i trädgården

Priser

De Koi som Richdon har till försäljning är inte helt gratis. På en stor skylt fanns bilder på varje Koi med uppgift om storlek, ålder, uppfödare och pris.

Nedan har jag fotograferat några av bilderna för att ni ska kunna bilda er en uppfattning om prisnivån. Samtliga Showa var tosai, d.v.s. ettåringar, men trots det mycket stora, mellan 78 och 96 cm.

Bygga av innedamm i garaget

Text och foto: Roland Olsson

Fiskarna inne eller ute under vintern?

Det finns olika uppfattningar om vilket som är bäst för fiskarna. Att gå ute i dammen hela vintern och slippa stressen att bli fångade och inburna eller att vara inne i 12-14 grader hela vintern.

Min personliga uppfattning är att jag har bättre kontroll på fiskarna om jag tar in dem. Visserligen bör Koi få en köldperiod med temperaturer under +8 grader, men de behöver definitivt inte 8 månaders vinter.

De första 13 åren hade jag fiskarna ute hela vintern. Fiskarna klarade vintern bra, men i månadsskiftet april-maj var det alltid en eller ett par fiskar som dog. Immunförsvaret var så försvagat under vintern att de var ett lätt offer för parasiter eller bakterier som vaknar till liv betydligt tidigare än Koi har återfått motståndskraften.

De tre sista vintrarna har jag därför haft fiskarna i garaget.

De första två vintrarna hade jag fiskarna i badpool för barn. Den rymde ca 6.000 liter och fungerade bra men var ömtålig och började snart läcka.

Innedamm i trä

Jag bestämde mig därför att bygga en förvaring i vårt garage med plats för två bilar. Kravet från min fru var att hennes bil fortfarande skulle få plats i garage.

Jag gjorde en ritning på en 16-sidig "balja" som skulle rymma maximalt 14.000 liter. När jag markerade yttermått med träribbor på garagegolvet kunde jag konstatera att hustruns bil visserligen fick plats, men det var omöjligt att öppna dörrarna på den.

Jag fick därför minska antalet sidor till 14 stycken vilket innebar att den maximala volymen skulle bli 12.000 liter.

Hörnkonstruktionen

Konstruktion

Konstruktionen är tämligen enkel. Eftersom jag har en golvvbrunn i garaget, som jag tänkte använda vid rengöring av filtren, byggde jag upp ett golv så att det fick plats 75 mm avloppsrör under dammen. Golvet består av först en 22 mm spånskiva och sedan 12 mm plywood.

Väggarna består av 12 mm sekunda plywood. Skivorna var 244 x 120 cm. Jag lät därför brädgården kapa varje skiva i tre stycken skivor 80 x 120 cm. Reglarna har dimensionen 95 x 45 mm. I hörnen är de sammanfogade med kraftiga vagnsbultar. Det visade sig vara ett misstag att köpa sekunda plywood. Som vanligt bedrar snålheten visheten. Det tog säkert en dag att spackla plywooden så att den blev tillräckligt slät.

Ytskikt

Jag hade hört att det fanns en sorts gummifärg, som man målade golv och väggar med. Den skulle ge en gummibeläggning, som gick att töja 4 ggr innan den började läcka. Det var visserligen ingen som använt gummifärg till en innedamm, men väl till utedammar. Gummiduk var givetvis ett alternativ, men det blir en väldig massa veck med 14 hörn. Jag köpte därför hos Koi Huddinge en gummifärg, som heter Aqua-Forte-Impermax. Den finns i svart, grått och ljusblått.

Den ska målas så att tjockleken blir 1,6 mm. För att uppnå detta krävs 2 kg färg per kvadratmeter. Eftersom ytan på dammen skulle bli 25 kvm behövde jag 50 kg färg. Färgen säljs i 10 kg förpackningar, som kostar 970 kr/st. Alla skarvar ska förstärkas med glasfiber. Glasfibern var väldigt mjuk för att den också skulle kunna töja sig. Att få glasfibern att bilda en slät skarv var det svåraste på hela bygget. När jag kom till golvet, som jag ansåg vara urstarkt hoppade jag därför över glasfiberförstärkningen i skarvarna. Det straffade sig givetvis och baljan började läcka när jag fyllde den med 11.500 liter vatten. Det är nu åtgärdat med glasfiber och ytterligare 20 kg gummifärg.

Färgen var relativt lätt att arbeta med och jag använde både pensel och roller. Dammen kompletterades med en automatisk matare modell större eftersom jag reser mycket och en flottör för att undvika att vattnet rann över vid delvattenbyten.

Glasfiberförstärkning i alla skarvar

Automatisk matare.

Flottör

Sommarens långresa gick till västkusten

den 31 maj–1 juni med stopp i Götene, Skara, Uddevalla, Stillingsön och Skepplanda.

Text och foto: Richard Mauritzon

För närvarande är det ingen rening i dessa dammar. I den ena fanns en stor ö med träd. Till höststädningen av dammen, då växternas bladverk ska bort, tar Ivan fram lilla jollen och rör runt. Fiskarna får gå ute på vintern, djupet i de olika dammarna är mellan 1,3 och 3,5 m. Cirkulationspumparna får gå ca 10 tim/dag för att få bort sumpgaserna.

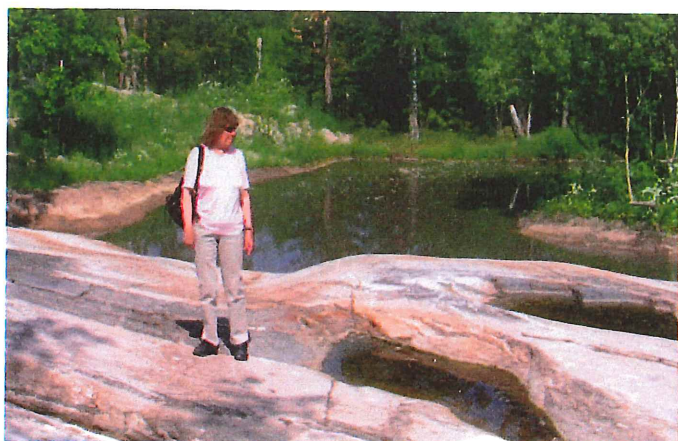
Vi var 12 personer från Stockholmsområdet, samt Ivan från Götene, som var med på resan. Ivan hade grävt upp en stor del av sin tomt och gjort fyra dammar på totalt cirka 1 400 m².

Hav förtröstan, den första blev klar i början på 1990-talet. De två minsta var inbäddade i lummig grönska och hade dammduk, filtreringen skedde helt på biologisk väg med vattnet som passerade växtzonen. De två senaste var inte riktigt färdigplanerade men tanken är att det skall vara renskrapat berg, lite som i Göteborgs skärgård. Botten består av lera så det behövs ingen dammduk.

Vattnet var fortfarande grumligt men förhoppningsvis skall det lägga sig och bli klart, sen får man se vad fiskarna kan göra i en sådan damm.

Inne i den röda stugan fick vi se flera akvarier med bland annat stora malar såsom Redtail, Tigerskedsnosmal, Blå Paku, Paronhaj, hajmal samt en muräna.

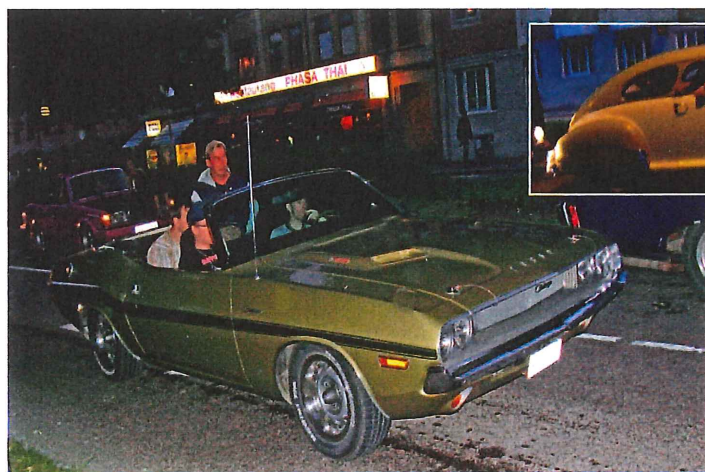
Gun och Sven Olof i Skara hade en damm på cirka 13 kubikmeter med ett ganska långt vattenfall.

Dammen hade ett maxdjup på ungefär 1,2 m och de 10 fiskarna ska övervintra i dammen. Det är koi, guldid och guldfiskar.

Reningsverket med UV-ljus var placerat i en liten stuga med brygga vid dammens kant. Pumpens kapacitet är 15 000 l/tim vilken förser både vattenfall och reningsverk med vatten.

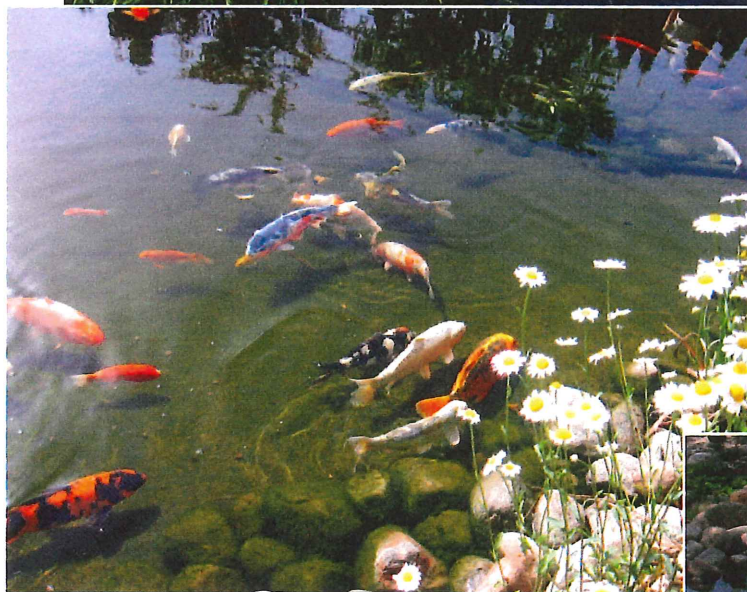
Marken var vattensjuk så Sven Olof får pumpa ut vatten som samlas under dammduken med jämna mellanrum för att inte dammduken skall lyftas och vattnet i dammen försvinna .

Efter kvällsmaten som vi avnjöt vid Trollhätte kanal i 25-gradig värme och sol var det cruising i stan denna lördagskväll. Vi stod kvar vid ett övergångsställe i minst 1 timme för att titta på alla fina gamla bilar och lukta på bränt gummi från otaliga "burnout". Övernattningen skedde på vandrarhem i Trollhättan till överkomligt pris.

Stor Japaninspirerad trädgård i Uddevalla

Ulrika och Jan-Olof i Uddevalla hade en stor trädgård, belägen innanför en 3–4 meter hög cypresshäck. I denna fanns det två dammar, en mindre och en större, som var förbundna med en bäck .

Vattenvolymen var cirka 30 000 m³. Vattnet pumpades med en pump på 30 000 l/tim från den stora dammen till ett Biotec 36-filter från Oase och fick sedan rinna ut i den lilla dammen där det fanns näckrosor m.m. och vidare genom bäcken tillbaka till den stora dammen.

I den stora dammen fanns det cirka 35 koi som fick samsas med guldid, blåid, grundling och en 1 m lång stör. Ibland får fiskarna tillbringa vintern inomhus.

Forts. nästa sida.

Jannes intresse för japansk kultur och trädgård kom med att han tog svart bälte i karate. Han har haft koi sedan -89. När han fick åka på en resa till Japan "i samurajernas fotspår" så ökade intresset och därför ser trädgården ut som den gör. Enligt Janne så kommer det att ske ytterligare förändringar och vi är välkomna tillbaka för att se mer.

Skicka gärna in bidrag till tidningen

En vädjan från Koi-klubbens styrelse. Hjälp oss att göra tidningen ännu bättre. Skicka t.ex. in bilder på din damm och dina fiskar med en kort text. Det kan också vara en lösning som du är väldigt nöjd med eller någonting som blev fel. Alla införda bidrag belönas med två Trisslotter

På Orust vid Stillingön...

... hade Marie och Kjell sin lilla hobby-verksamhet – Änghagens Koi – som efter två år tar för mycket tid. Det fanns en butik med ett flertal mindre baljor med fisk till försäljning samt ett akvarium med stör. Man säljer också dammtillbehör och fiskmat.

Deras egen damm var på cirka 12 m³ placerad på en bergsslutning i tre plan där de första och andra var en del av filtreringen efter ett biologiskt filter som drevs med en pump på 18 000 l/tim. Vädergudarna var på sitt allra bästa humör denna helg och vi föredrog skugga när det fanns möjlighet. På tomten fanns en stor och ståtlig blodbok.

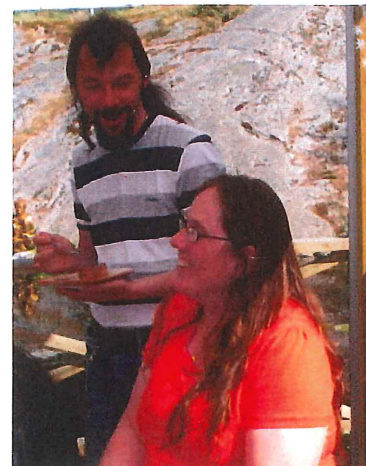

Skepplanda var sista anhalt på vår västkustturné

Familjen Andersson i Skepplanda har en trevlig damm alldeles utanför sin altan som hålls ren med ett hemgjort filter på 400 liter med lavastenar och japanmattor tillsammans med UV-ljus och en pump på 10 000 l/tim. Dammen hade nyligen haft besök av en snok; man saknade inte några fiskar men grodorna hade man inte räknat.

En bit ovanför huset fanns en mindre damm där några utvalda fiskar fick roa sig med att leka. Detta har Conny hållit på med de senaste 6-7 åren och resultatet har blivit bättre för varje år. Nu har han gjort i ordning flera mindre vattentankar där han har ynglen och andra fiskar till försäljning. Han har importerat en del fisk från Japan för uppfödning. Det blir också vissa inköp från Super Koi och Dan Koi i Danmark.

Några fiskar följde med hem i en av bilarna. Roland hade med en pump som gick på 12v. Tyvärr överröstade den bilradion och övriga samtal i bilen, det blev flera stopp för att vila öronen på hemvägen.

Bygga på höjden för att få större djup för att fixa vinterförvaringen

Text: Christina Jacobsson Foto: Lasse Norling

Det var jobbigt med vinterförvaringen. Eftersom vi inte har något stort garage eller förråd var "bunken" på vintern bara cirka 400 liter på grund av utrymmesskäl. När fiskarna blev flera och större räckte det ju inte långt och jag ägnade varje helg åt att byta större delen av vattnet. Alltså var det dags att gräva en större damm så fiskarna kunde övervintra. Planen var att få ett djup på 1.50-1.60 men när man väl står där i hårdleran/alven och handgräver tycker man att det är en mycket bättre idé att bygga damm på höjden i stället...

Man kan lägga hur många varv lecablock som man önskar. Men vi hade några kära växter där bakom, blå bergsvallmo, som äntligen hade tagit sig och som i så fall hade försvunnit i mörker. Och ska jag var ärlig kändes dammen "lagom" för oss – jag vill inte ha alltför många meter ned till botten ifall något behöver åtgärdas där nere.

Trots lecablocken blev den slutliga dammen bara 1.20 djup men det räckte alldeles utmärkt för vinterförvaring den gångna vintern. Så vi hoppas det går lika bra i vinter. Dammen rymmer drygt 9.000 liter vatten.

De här takstolarna (till höger) blir stommen för presenningen som läggs över alltihop. Den skyddar rätt så bra mot värmeförlust.

Frigolitbiten ligger mest och flyter för att fiskarna ska känna att det finns lite skydd – de är vana vid näckrosblad på vattenytan.

Med takstolskonstruktionen kan man fina dagar på våren rulla undan presenningen för att kolla fiskarna och sedan rulla på den igen till natten när temperaturen sjunker. Pumpen flyttade vi upp från botten till den grunda "hyllan" och lät både pump och filter vara igång hela vintern så vattnet var i rörelse. Filtret är ett modifierat Biopro-filter från Tsunami Koi. När det var som kallast i vintras satte jag två st 300-watts doppvärmare för akvarium i två av filterfacken. Det kanske hjälpte något.

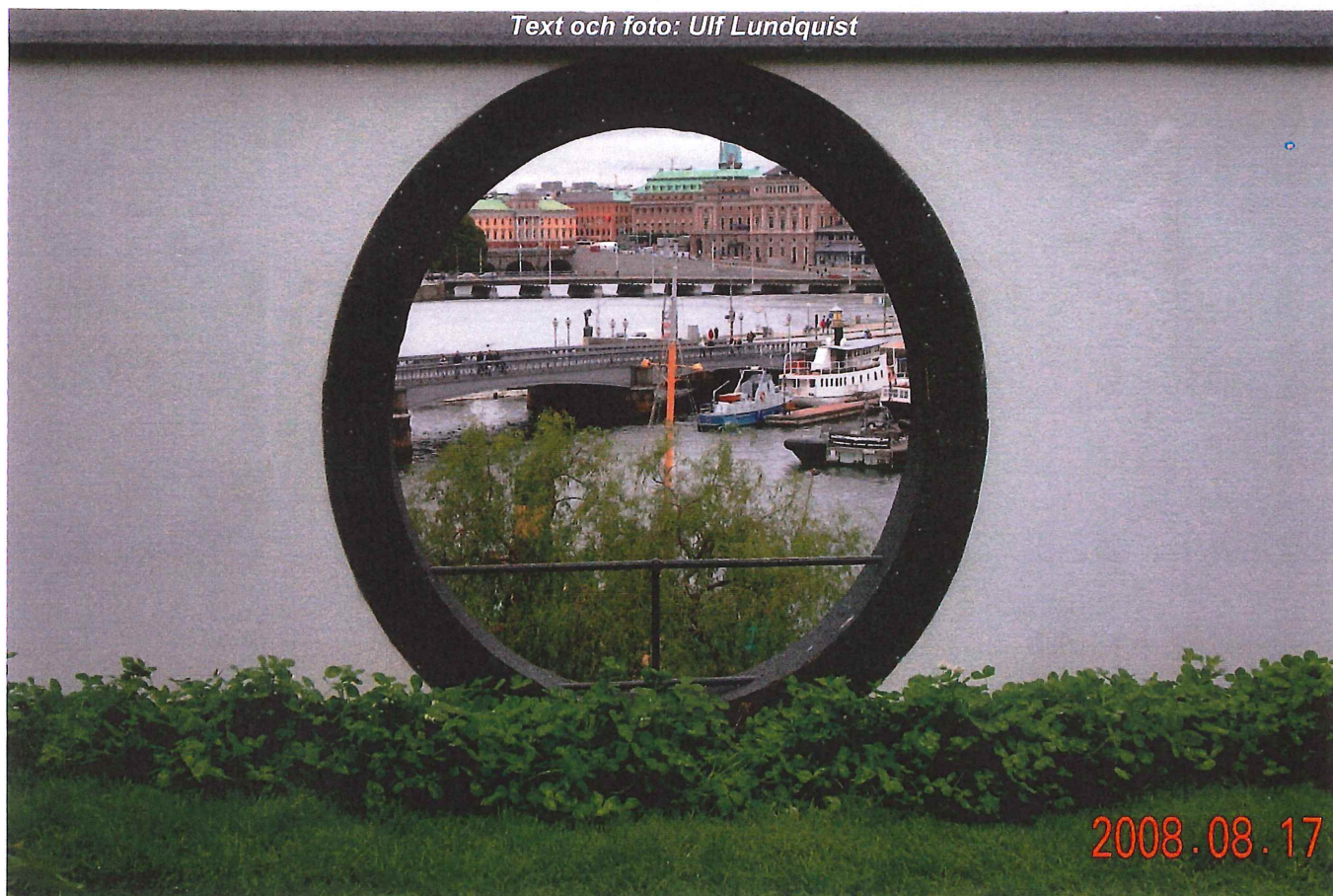
Vi hade ingen termometer på botten så jag vet inte hur kallt det var i vattnet, men det bildades ingen is på dammen och alla fiskar överlevde.

Snart är det väl dags igen... god natt!

En kinesisk trädgård på Skeppsholmen

Text och foto: Ulf Lundquist

Mellan den 6 juni och 14 september anordnade Östasiatiska museet på Skeppsholmen en kinesisk trädgård – Liuyingyuan – de flytande skuggornas trädgård. Arbetet har genomförts genom ett unikt samarbete med trädgårdsstaden Suzhou och Institute of Landscape Architecture Design Co, LTD i Kina.

Initiativtagare till trädgården är Anna-Lena Wibom som också svarade för regelbundna vandringar i trädgården där hon berättade om allt från planering av trädgården, uppbyggnad, växter och dualismen mellan de komiska krafterna yin och yang som är så centrala i det kinesiska tänkandet. Yin representerar den kvinnliga kraften – den mörka kylan, den tomma suggestiva ytan och dammens vatten, yang representerar den manliga kraften – den värmande solen, den dynamiska materian och de mäktiga trädgårdsstenarna. I en kinesisk trädgård finns alltid ett spel mellan dessa krafter.

Byggansvarig har varit landskapsarkitekt Simon Häggblom.

Koi Club Sweden fick en förfrågan om vi ville delta och bidra med fiskar till dammen och därmed vara en av sponsorerna.
En annan sponsor var Svenska Bonsai sällskapet som hade ett eget "rum" i trädgården.

Trädgården var traditionsenligt inhägnad av en hög mur, till skydd mot olycksbringande vindar och nyfikna blickar. Utställningsträdgården med traditionella träd och växter innehöll en mycket vacker pagod placerad vid dammen som innehöll ett antal koi. Över dammen gick en bro. Det fanns också typiska kinesiska stenar både äkta och sådana som var tillverkade på platsen. Skillnaden mellan de äkta och fabricerade stenarna var nästan omöjligt att upptäcka. Trädgården var tyvärr tillfällig och revs direkt efter utställningen. Kvar står pagoden och bron och förhandlingar pågår om att få ett permanent bygglov för dessa.

Under två dagar i augusti, den 16-17, hade vi en monter i trädgården med möjlighet att berätta om klubbens verksamhet, hur man anlägger en damm, skötsel av koi och många andra frågor. Roland Olsson hade dagen för öppnandet av utställningen släppt i 11 koi som kom från egen uppfödning födda förra sommaren. Tyvärr visade det sig att koierna oftast hade "krypt" in under pagoden som skydd, troligtvis beroende på att dammen var alldeles för grund, cirka 20 cm. Hela utställningsträdgården var uppbyggd på en del av museets parkering och dammen kunde därför inte göras djupare.

På lördagen, första dagen, deltog från Koiklubben May-Britt & Ulf Lundquist och Sol-Britt & Arne Eriksson. Vi började dagen med att inreda den fältmässiga montern som museet hade satt upp direkt till höger innanför entrén. Mycket bra plats eftersom alla besökare i stort sett måste passera vår monter.

Arne och jag ägnade all tid på morgonen åt att på något sätt få fiskarna att visa sig ute i dammen och inte stå och tjura under pagoden. Vi började med att försöka höja vattennivån i dammen genom att höja fördämningen där den var som lägst och begärde fram vattenslangar och började fylla på. Vi fick två slangar, den ena lät vi ligga i vattnet för vattenpåfyllning och den andra monterade vi lite högt på en sten för att öka syretillförseln och skapa ett plaskande ljud för att locka ut fiskarna. Vi lyckades bra med vår föresats, höjde dammens nivå med mellan 5 och 10 cm och fick ut fiskarna.

Vattnet från båda slangarna fick rinna hela dagen och fiskarna var ute och simmade nästan hela dagen. Av de 11 koi som hade släppts ut i dammen var det bara 9 som visade sig vilket också bekräftades av museifolket. Om fiskarna någon gång visade sig så var de bara 9. Alla trodde därför att de resterande hade blivit fångade av fåglar.

Det var fint väder hela dagen och vi hade många intresserade besökare i vår monter där ett bildspel, som också visades på trädgårdsmässan i våras, rullade på vår medhavda PC.

På söndagen, andra dagen, kom också Mariette & Rolf Nyberger som förstärkning. Tyvärr regnade det hela dagen och inga fiskar ville visa sig. Bara vid ett tillfälle var några ute och simmade några minuter. Intresset för vår monter var inte stort och det märkliga var att under första dagen var de flesta besökare medelålders och utan barn. Andra dagen kom en helt annan publik, medelåldern var nog inte högre än cirka 25 år, och det kom många barn som både gick själva och satt i barnvagnar. Förmodligen hade föräldrarna helt andra saker att tänka på än prata om fiskar och dammar.

Totalt sett var det ändå två trevliga dagar tyckte vi alla och vi befann ju oss i en fantastisk miljö. Vi värvade nya medlemmar och sålde vår jubileumstidning.

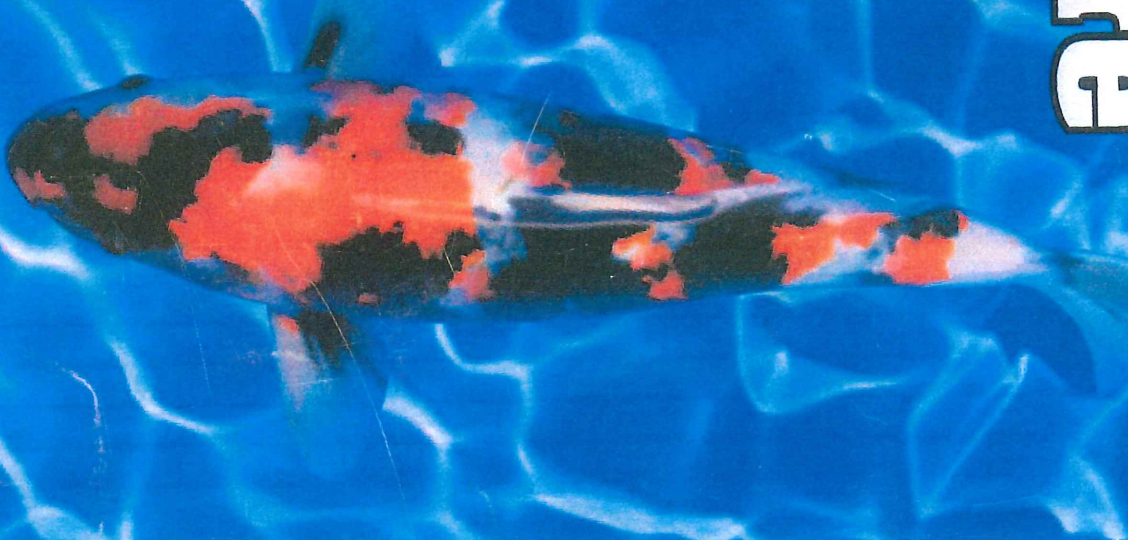
Ett stort tack till museet för bra support av personalen under dessa två dagar.

Prolog: När trädgården skulle rivas den 15 september var Roland, Arne och jag där för att fånga fiskarna.

Enligt alla som vid något tillfälle hade sett fiskarna under 3 månader var det aldrig mer än 9 fiskar ute och simmade, men vi fångade 10 st!

**Det blir billigare
att göra rätt
från början!**

DAMM
MÄSTAREN

WWW.DAMMASTAREN.SE | 044 - 590 99 90